
Informácia

k vyhláške o rozsahu daňových predpisov, ku ktorým je možné požiadať o záväzné stanovisko s účinnosťou od 1. septembra 2014

❖ Čo predchádzalo vydaniu vyhlášky?

Zákonom č. 435/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) sa ustanoveniami § 53a, 53b a § 53c zavádza nový inštitút, ktorým je „záväzné stanovisko“. Ide o inštitút v oblasti daní, ktorý je už bežne uplatňovaný aj iných členských štátoch, napr. aj v Českej republike.

Zavedeniu tohto inštitútu predchádzala niekoľkoročná diskusia medzi podnikateľmi, ministerstvom financií a finančným riaditeľstvom. K jeho zavedeniu členské štáty a Slovenskú republiku nevynímajúc sa pristúpilo predovšetkým na základe požiadavky podnikateľského prostredia z dôvodu neprehľadnosti a rozdielneho výkladu niektorých ustanovení daňových zákonov.

O záväzné stanovisko môže daňový subjekt žiadať finančné riaditeľstvo (nie daňový úrad) len v rozsahu daňových predpisov, ktoré ustanovuje všeobecne záväzný právny predpis, ktorým je práve **Vyhláška č. 229/2014 Z. z., ktorou sa ustanovuje rozsah daňových predpisov, ku ktorých uplatneniu možno vydať záväzné stanovisko** (ďalej len „vyhláška o vydaní záväzného stanoviska“).

Ak žiadosť nebude obsahovať predpísané náležitosti alebo uvedené skutočnosti v žiadosti nebudú pre posúdenie dostatočné, daňový subjekt bude vyzvaný na doplnenie v ustanovenej lehote aj s poučením o následkoch nevyhovenia výzve v lehote a v požadovanom rozsahu.

❖ Ktoré ustanovenia daňového poriadku upravujú inštitút záväzného stanoviska?

V ust. § 53a až 53c daňového poriadku je upravený proces vydávania záväzných stanovísk, lehota na vydanie záväzného stanoviska, stanovenie výšky úhrady za vydanie záväzného stanoviska ako aj možnosť vzatia späť žiadosti, ak daňový subjekt nesúhlasí s predĺženou lehotou na vydanie záväzného stanoviska.

Záväzné stanovisko obsahuje vecný a časový rozsah záväznosti; pričom vecný rozsah sa bude týkať len daňových aspektov budúcich očakávaných právnych úkonov, t.j. na skutočnosti, ktoré nastanú alebo sú očakávané v nastávajúcich zdaňovacích obdobiach; záväzné stanovisko nemožno vydať na prípady týkajúce sa zdaňovacieho obdobia, za ktoré už daňový subjekt podal daňové priznanie, aj keď ešte neuplynula lehota na zánik práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane.

❖ Čo je obsahom záväzného stanoviska?

Záväzné stanovisko v podstate predstavuje záväzné odsúhlasenie postupu daňového subjektu zákonom vymedzených prípadov a za ustanovených podmienok uvedených v § 53a – 53c daňového poriadku. Inštitút záväzného stanoviska je postavený na princípe, že daňový subjekt vo svojej žiadosti uvedie určité rozhodné skutočnosti, uvedie aj návrh na uplatnenie postupu príslušných ustanovení daňového predpisu, právne posúdenie a sumu predpokladaného obchodného prípadu, na ktorý sa požadované záväzné stanovisko vzťahuje; na základe týchto informácií finančné riaditeľstvo deklaruje postup pri jeho posúdení a vydá záväzné stanovisko. V prípade nedostatočných skutočností uvedených v žiadosti, finančné riaditeľstvo vyzve žiadateľa/daňový subjekt o ich doplnenie; ak žiadateľ nevyhoví v plnom rozsahu a v lehote určenej vo výzve, bude sa považovať táto žiadosť za nepodanú a túto skutočnosť finančné riaditeľstvo oznámi žiadateľovi.

❖ Je podanie žiadosti o vydanie záväzného stanoviska poplatné?

Vydanie záväzného stanoviska je za odplatu; daňový subjekt zaplatí spolu so žiadosťou o záväzné stanovisko úhradu vo výške

- 1 % zo sumy predpokladaného obchodného prípadu, **najmenej však 4 000 eur, najviac 30 000 eur**, ak žiada o záväzné stanovisko k uplatneniu jedného daňového predpisu,

- b) 2 % zo sumy predpokladaného obchodného prípadu, **najmenej však 5 000 eur, najviac 30 000 eur**, ak žiada o záväzné stanovisko k uplatneniu dvoch a viac daňových predpisov,
c) 3 % zo sumy predpokladaného obchodného prípadu, **najmenej však 6 000 eur, najviac 30 000 eur**, ak žiada o záväzné stanovisko k uplatneniu daňových predpisov, pričom ide o opakované obchodné prípady.

Výšku úhrady za vydanie záväzného stanoviska a aj úhradu za vydanie rozhodnutia o odsúhlasení metódy ocenenia podľa § 18 ods. 4 zákona o dani z príjmov je daňový subjekt povinný zaplatiť na účet vedené v Štátnej pokladnici pod č. IBAN: SK45 8180 0000 0070 0043 7861, VS: DIČ DS.

❖ **Odkedy možno podať žiadosť o vydanie záväzného stanoviska?**

Účinnosť ust. § 53a – 53c daňového poriadku ako aj vyhlášky o vydaní záväzného stanoviska je od 1. septembra 2014, a to v rozsahu presne vymedzených ustanovení hmotnoprávných zákonov uvedených vo vyhláške. Ide o ustanovenia hmotnoprávných zákonov, ktoré sa z hľadiska ich aplikačnej praxe a z hľadiska ich správneho uplatnenia považujú za najviac sporné a ich výklad je v praxi nejednoznačný.

Žiadosť o vydanie záväzného stanoviska môže daňový subjekt požiadať počnúc 1.septembrom 2014 na k zákonu o dani z príjmov a k zákonu o dani z pridanej hodnoty a na ustanovenia uvedené vo vyhláške.

❖ **Aký je rozsah vyhlášky z hľadiska druhu daní, ku ktorým sa vydá záväzné stanovisko?**

Vyhláška o vydaní záväzného stanoviska ustanovuje vydanie záväzného stanoviska finančným riaditeľstvom k vybraným ustanoveniam dvoch nasledovných daňových zákonov:

- **k zákonu č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o dani z príjmov“)
- **k zákonu č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o DPH“)

❖ **Ku ktorým ustanoveniam zákona o dani z príjmov je možné požiadať o záväzné stanovisko?**

Podľa § 1 vyhlášky o vydaní záväzného stanoviska k uplatneniu ustanovení zákona o dani z príjmov sa vydáva záväzné stanovisko k:

- a) **ust. § 16, ktoré pojednáva o posúdení zdroja príjmov daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou, ktorých zdroj je na území Slovenskej republiky**; ide o posúdenie príjmu zo zdrojov plynúcich na území Slovenskej republiky uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia (napr. príjem zo služieb, vrátane obchodného, technického alebo iného poradenstva, z riadiacej a sprostredovateľskej činnosti, zo stavebných a montážnych činností, ak nie sú vykonávané prostredníctvom stálej prevádzkarne, z prevodu nájomného a z iného využitia nehnuteľnosti umiestnenej na území Slovenskej republiky); rovnako aj posúdenia vzniku stálej prevádzkarne daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou, ktorí prostredníctvom stálej prevádzkarne vykonáva svoju činnosť úplne alebo len z časti na území Slovenskej republiky podľa odseku 2 až 4 tohto ustanovenia,
- b) **ust. § 17a, ktoré pojednáva o posúdení predaja a kúpy podniku alebo jeho časti v reálnych cenách pri zisťovaní základu dane** podľa § 17 ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov u daňovníka predávajúci podnik alebo jeho časť ako aj u daňovníka kupujúceho podnik alebo jeho časť.

Otázka č.1

Môže daňový subjekt požiadať v mesiaci október 2014 o vydanie záväzného stanoviska vo veci posúdenia správnosti zníženia základu dane za zdaňovacie obdobie roku 2015, v prípade predaja časti podniku, o hodnotu záväzkov prislúchajúcu k výdavkom podľa § 17a ods. 1 písm. b) zákona o dani z príjmov, ktoré boli uhradené už pred predajom časti podniku, napr. v priebehu roka 2014?

Odpoveď:

Áno, záväzné stanovisko podľa § 53a ods. 2 daňového poriadku sa bude týkať skutočností, ktoré nastanú alebo sú očakávané v nasledujúcom zdaňovacom období, ktoré budú podkladom na vydanie záväzného stanoviska.

Otázka č. 2.

Môže daňový subjekt, ktorý je daňovníkom s obmedzenou daňovou povinnosťou, ktorému počnúc mesiacom máj 2014 plynie príjem zo zdrojov na území Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 písm. e) bod 1 zákona o dani z príjmov ako úhrada za odplatu za poskytnutie práva a použitie počítačových programov (softvérov)?

Odpoveď:

Nie, nemôže. Posúdenie správnosti uplatnenia § 16 ods. 1 písm. e) bod 1 zákona o dani z príjmov vydaním záväzného stanoviska podľa § 53a ods. 2 daňového poriadku sa musí týkať skutočností, ktoré nastanú alebo sú očakávané v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach, ale nie posúdenie právnych úkonov, ktoré už nastali aj keď sú očakávané v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach.

❖ **Ku ktorým ustanoveniam zákona o dani z pridanej hodnoty je možné požiadať o záväzné stanovisko?**

Podľa § 2 vyhlášky o vydaní záväzného stanoviska k uplatneniu ustanovení zákona o DPH sa vydáva záväzné stanovisko k:

- a) **ust. § 19 až 21 k posúdeniu vzniku daňovej povinnosti;** ide o posúdenie daňovej povinnosti pri dodaní tovaru a služby, alebo pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu alebo pri posúdení daňovej povinnosti pri dovoze tovaru,
- b) **ust. § 27 k posúdeniu sadzby dane;** ide o stanovenie základnej sadzby dane alebo zníženej sadzby dane sadzba dane na tovary a služby a správneho zatriedenia tovaru do číselného kódu podľa prílohy č. 7, v ktorej je uvedený zoznam tovarov so zníženou 10 % sadzbou dane a správnosť použitia sadzby dane platnej v deň vzniku daňovej povinnosti,
- c) **ust. § 69 ods. 12 k posúdeniu osoby povinnej platiť daň správcovi dane za dodanie druhov tovaru uvedených v odseku 12 tohto ustanovenia,** (napr. dodanie kovového odpadu v tuzemsku, prevod emisných skleníkových plynov v tuzemsku, dodanie nehnuteľnosti alebo jej časti v tuzemsku, dodanie mobilných telefónov, ktoré sú vyrobené alebo prispôbené na použitie v spojení s licencovanou sieťou a fungujú na stanovených frekvenciách, ak základ dane vo faktúre za dodanie mobilných telefónov je 5 000 € a viac).

❖ **Aké sú právne účinky záväzného stanoviska**

- Záväznosť vydaného záväzného stanoviska je voči správcovi dane a druhostupňovému orgánu, ak daňový subjekt postupoval v súlade s vydaným záväzným stanoviskom a ak sa nezmenili skutočnosti, na základe ktorých bolo záväzné stanovisko vydané; záväzné stanovisko nie je záväzné pre súdy, ktoré rozhodujú vo veci žaloby voči rozhodnutiam druhostupňového orgánu.
- Finančné riaditeľstvo vydá záväzné stanovisko do 60 dní od doručenia žiadosti alebo od jej doplnenia; ak záväzné stanovisko nebude vydané v ustanovenej lehote z dôvodu zložitosti prípadu, oznámi túto skutočnosť daňovému subjektu a požiada ho o súhlas navrhutej predĺženej lehoty; ak daňový subjekt nebude súhlasiť s predĺženou lehotou alebo sa nevyjadrí, žiadosť sa bude považovať za vzatú späť.
- Záväzné stanovisko obsahuje stanovisko ku všetkým v žiadosti uvedeným skutočnostiam a časový a vecný rozsah jeho záväznosti.
- Finančné riaditeľstvo záväzné stanovisko nevydá, ak na jeho vydanie je potrebné uplatniť právny predpis iného štátu, alebo daňový subjekt žiada o záväzné stanovisko ku skutočnostiam vzťahujúce sa na zdaňovacie obdobie, za ktoré už bolo podané daňové priznanie.
- Ak daňový subjekt neuplatní postup uvedený v záväznom stanovisku, nie je toto záväzné ani pre správcu dane ani pre druhostupňový orgán.

❖ **Kedy záväzné stanovisko stráca právne účinky?**

Vydané záväzné stanovisko stráca účinky v nasledovných prípadoch:

- a) dňom nadobudnutia účinnosti zmeny právnej úpravy, na základe ktorej bolo záväzné stanovisko vydané,

- b) ak obchodný prípad, ku ktorému bolo záväzné stanovisko vydané, je v rozpore s právnymi predpismi, alebo ich účelovo obchádza, alebo zastiera iný právny úkon (zistenie pri uplatnení zásady materiálnej pravdy podľa § 3 ods. 6 daňového poriadku,
- c) ak vo veci právoplatne rozhodol súd.

❖ Úhrada podľa § 53c daňového poriadku za vydanie rozhodnutia o odsúhlasení použitia metódy ocenenia podľa § 18 ods. 4 zákona o dani z príjmov

V prípade, že daňovník podľa § 18 ods. 4 zákona o dani z príjmov s účinnosťou od 1. septembra 2014 požiada správcu dane o vydanie rozhodnutia o odsúhlasení použitia konkrétnej metódy (transferového) ocenenia, je povinný zaplatiť spolu so žiadosťou o vydanie rozhodnutia o odsúhlasení použitia konkrétnej metódy ocenenia, ktorej použitie v dohodnutých obchodných vzťahoch je v súlade s princípom nezávislého vzťahu medzi zahraničnými závislými osobami, nasledovnú výšku úhrady:

- podľa § 53c ods. 1 písm. a) daňového poriadku vo výške 1 % zo sumy predpokladaného prípadu, najmenej 4 000 €, najviac 30 000 €, ak ide o jednostranné odsúhlasenie metódy ocenenia správcom dane,
- podľa § 53c ods. 1 písm. b) daňového poriadku vo výške 2 % zo sumy predpokladaného prípadu, najmenej 5 000 €, najviac 30 000 €, ak ide o odsúhlasenie metódy ocenenia správcom dane na základe uplatnenia medzinárodných zmlúv podľa § 1 ods. 2 zákona o dani z príjmov.

❖ Uvažuje sa s rozšírením ustanovení zákona o dani z príjmov do vyhlášky na vydanie záväzného stanoviska?

Z dôvodovej správy k vyhláške vyplýva, že sa predpokladá v závislosti od počtu využívania záväzných stanovísk k doteraz vo vyhláške uvedeným ustanoveniam a možností finančného riaditeľstva zavádzať do praxe tento inštitút; tiež aj v závislosti od rozsahu posúdenia ustanovení zákona o dani z príjmov, sa postupne rozšíri možnosť posúdenia aj ďalších ustanovení zákona o dani z príjmov, napr. o ust. § 17b až § 17e zákona o dani z príjmov, ktoré pojednávajú o podnikových kombináciách.

Spracoval: Ing. Peter Jurčík
v Bratislave dňa 8. septembra 2014